



پژوهشکده شورای نگهبان



# گزارش کارشناسی

## پرونده‌های دیوان عدالت اداری در خصوص:

ابطال ماده (۷) تصویب‌نامه‌ی شماره‌ی ۸۵۳۰۱/ت/۵۰۹۳۶  
هـ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲۸

کد گزارش: ۹۵۰۷۰۵۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۷/۱۲

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

# گزارش کارشناسی پرونده های دیوان عدالت اداری

موضوع:

ابطال ماده (۷) تصویب نامه‌ی شماره‌ی ۸۵۳۰۱/ت/۵۰۹۳۶ هـ مورخ

۱۳۹۳/۷/۲۸

تهیه و تنظیم:

علی فتاحی زفرقندی

نظارت:

محمد بهادری و محمدعلی فراهانی

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۵۰۷۰۵۸

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۵/۷/۱۲

# بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

## گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت: ابطال ماده (۷) تصویب‌نامه‌ی شماره‌ی ۸۵۳۰۱/ت/۵۰۹۳۶ هـ

مورخ ۱۳۹۳/۷/۲۸

شاکی: شهرک صنعتی کرمانشاه (سهامی خاص)

طرف شکایت: هیأت وزیران

جهات مغایرت شرعی: «حرمت مالکیت مشروع» و «اصل تسلیط»

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۹۰۰۰/۲۱۰/۵۶۶۴۶/۲۰۰ - ۱۳۹۴/۴/۱۳

### مقدمه

شاکی پرونده در دادخواست خود، ابطال ماده (۷) تصویب‌نامه‌ی شماره‌ی ۸۵۳۰۱/ت/۵۰۹۳۶ هـ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲۸ هیأت وزیران، با عنوان «آیین‌نامه اجرایی تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» را از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخواست نموده است.

تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی<sup>(۱)</sup> در مقام تبیین نحوه‌ی مالکیت دولت جمهوری اسلامی ایران

---

۱. «تبصره ۵ اصلاحی بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی: سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی آن، به عنوان سازمان توسعه ای تعیین می شود. و امور حاکمیتی آنها مشمول واگذاری نمی باشد. تفکیک وظایف حاکمیتی و غیرحاکمیتی و ساختار واحدهای تابعه استانی سازمان براساس مواد قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم ( ۴۴ ) قانون اساسی و قانون مدیریت خدمات کشوری صورت می گیرد. واگذاری

بر سازمان صنایع کوچک و شرکت‌های صنعتی ایران، نحوه‌ی تفکیک امور حاکمیتی و غیرحاکمیتی در این حوزه و ضوابط و چارچوب‌های حاکم بر واگذاری آنها است و در خصوص قانون حاکم بر واگذاری‌های شهرک‌ها و نواحی صنعتی «قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» مصوب ۱۳۸۷ را حاکم می‌داند. آیین‌نامه‌ی اجرایی این تبصره نیز در مقام تبیین وظایف حاکمیتی واحدهای استانی، ماهیت حقوقی آنها، نحوه‌ی صدور و تمدید پروانه‌ی تأسیس و صدور پروانه‌ی بهره‌برداری شهرک صنعتی و مواردی مانند این می‌باشد. شاکی مدعی است، ماده‌ی (۷) آیین‌نامه‌ی مذکور که شهرک‌های صنعتی خصوصی را مشمول «قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره‌ی امور شهرک‌های صنعتی» و آیین‌نامه‌ی اجرایی آن می‌داند مغایر با موازین اسلامی و قوانین جمهوری اسلامی ایران است.

→

شهرک‌ها و نواحی صنعتی به مالکان واحدهای مستقر در آنها کماکان بر طبق قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی مصوب ۱۳۸۷/ ۲/ ۳۱ انجام می‌پذیرد و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نسبت به اجرای کامل قانون و انتقال مدیریت به شرکتهای خدماتی مذکور در قانون فوق اقدام نماید. در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که متقاضی احداث شهرک یا ناحیه صنعتی در زمین شخصی یا دولتی واقع در حریم یا خارج از حریم شهرها می‌باشند، واحدهای تابعه استانی سازمان با رعایت قوانین و مقررات ذی ربط مکلف به صدور پروانه برای متقاضی هستند و موظفند ضمن اعمال نظارت، حمایت‌های لازم را به عمل آورند. در مناطق غیربرخوردار و کمتر توسعه یافته که شهرک‌ها و نواحی صنعتی واگذار نگردیده است و یا در مناطقی که متقاضی غیردولتی برای احداث شهرک یا نواحی صنعتی وجود ندارد، همچنان سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و واحدهای تابعه استانی مربوطه وظیفه ایجاد، خدمات رسانی و تأمین زیرساخت‌ها را برعهده دارند. آیین‌نامه اجرائی این تبصره حداکثر ظرف سه ماه پس از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.» (اصلاحی ۱۳۹۲/۱۱/۳۰)

## شرح و بررسی

ماده (۷) آیین‌نامه اجرایی تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مقرر می‌دارد: «شهرک‌های صنعتی خصوصی، مشمول قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی و آیین‌نامه اجرایی آن می‌باشند.»

شاکی مدعی است که مبتنی بر این ماده شرکت‌های شهرک‌های صنعتی که سهام آن متعلق به بخش‌های خصوصی است، باید بخشی از دارایی‌ها، اموال و حقوق خود را به شرکت‌های خدماتی واگذار نمایند. به بیان دیگر با اجرایی شدن این آیین‌نامه، اموال شرکت‌های خصوصی (از جمله شرکت شهر صنعتی کرمانشاه) از تصرف آنها خارج می‌شود و در اختیار شرکت خدماتی به عنوان یک شرکت خصوصی دیگر قرار می‌گیرد. برای نمونه شرکت شهر صنعتی کرمانشاه هزینه‌های هنگفتی برای حفر دو حلقه چاه عمیق و تأسیسات و لوله‌گذاری آنها، جاده‌کشی، آسفالت و جدول‌کشی نموده است؛ که با اجرایی شدن این آیین‌نامه، اموال و یا استفاده از منافع آنها، علیرغم عدم رضایت این شرکت، در اختیار شرکت خدماتی قرار می‌گیرد. بر این اساس ماده‌ی (۷) این آیین‌نامه با اصول و موازین شرعی همانند قاعده‌ی احترام مال مسلمانان، اصل ۴۷ قانون اساسی<sup>(۱)</sup> و ماده (۳۱) قانون مدنی<sup>(۲)</sup> مغایر است.

شاکی مدعی است علاوه بر این، ماده‌ی مذکور با فلسفه‌ی تصویب قانون

---

۱. اصل ۴۷ قانون اساسی: «مالکیت شخصی که از راه مشروع باشد محترم است. ضوابط آن را قانون معین می‌کند.»

۲. ماده (۳۱) قانون مدنی: «هیچ مالی را از تصرف صاحب آن نمی‌توان بیرون کرد مگر به حکم قانون.»

اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که در راستای کوچک نمودن بدنه‌ی دولت و اجازه‌ی فعالیت بیشتر به بخش خصوصی به تصویب رسیده است مغایر است.

ضمناً بر اساس ادعای شاکی، ماده (۷) این آیین‌نامه با ماده (۳) آن<sup>(۱)</sup> در تعارض است. چرا که ماده (۳) در مقام بیان فعالیت‌های حاکمیتی است که صرفاً در حیطه‌ی وظایف و اختیارات واحدهای استانی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران می‌باشد در حالی که «شرکت شهر صنعتی کرمانشاه» شرکتی خصوصی بوده و از قدرت حاکمیتی بهره‌مند نیست.

شاکی بر اساس ادله‌ی بیان شده، تقاضای ابطال ماده‌ی (۷) آیین‌نامه اجرایی تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی را به علت مغایرت با موازین اسلامی و قوانین درخواست می‌نماید.

پیش از تحلیل قانونی ادعای شاکی باید به این نکته اشاره نمود که در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران، شرکت شهرک‌های صنعتی ایران (در حال حاضر سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران) بر اساس «قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران» که در سال ۱۳۶۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید ایجاد و واحدهای استانی آن در تمامی استان‌ها تأسیس شد. وظیفه‌ی اصلی این شرکت دولتی، اداره‌ی شهرک‌های صنعتی

---

۱. ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی: «واحدهای استانی تابع، همچنان در قالب شرکت دولتی و به عنوان شرکت‌های عملیاتی توسعه‌ای زیرمجموعه سازمان به فعالیت‌های حاکمیتی خود ادامه می‌دهند.»

موجود و تأسیس شهرک‌های صنعتی مورد نیاز در کشور برای استقرار واحدهای صنعتی در آنها و ارائه‌ی خدمات زیربنایی به واحدهای صنعتی بود.

پس از آن در «قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» مصوب ۱۳۸۷، قواعد و ضوابط مربوط به نحوه‌ی اداره‌ی شرکت‌های صنعتی دولتی تعیین شد. بر اساس این قانون مالکیت در شهرک‌های صنعتی به دو دسته‌ی مالکیت اختصاصی و مالکیت مشترک تقسیم می‌شود.<sup>(۱)</sup> مالکیت مشترک عبارت است از قسمت‌هایی از شهرک صنعتی که حق استفاده از آن به کلیه مالکان واحدهای مستقر در شهرک تعلق می‌گیرد و منحصر به یک یا چند واحد نمی‌باشد. بر اساس ماده (۵) این قانون به منظور اداره‌ی قسمت‌های مشترک،<sup>(۲)</sup> شرکت‌های خدماتی خصوصی متشکل از همه‌ی اشخاصی که به منظور احداث واحد تولیدی، صنعتی یا خدماتی با شرکت شهرک‌های صنعتی استان قرارداد منعقد می‌کنند (منظور صاحبان صنایعی است که از شرکت دولتی

---

۱. ماده (۲) قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی

۲. منظور از قسمت‌های مشترک مواردی از قبیل خیابان‌ها، معابر و فضای سبز موجود در شهرک‌های صنعتی است. ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی مقرر می‌دارد: «قسمت‌های مشترک شهرک‌ها و نواحی صنعتی عبارتند از:

الف - تمام عرصه‌های شهرک و ناحیه صنعتی به غیر از سطوح قسمت‌های اختصاصی.

ب - تأسیسات قسمت‌های مشترک از قبیل چاه آب، پمپ آب و شبکه‌های آبرسانی و توزیع آب، منبع آب، شبکه گازرسانی، شبکه مخابرات، شبکه جمع‌آوری فاضلاب، تصفیه‌خانه فاضلاب، شبکه برق رسانی و شبکه روشنایی و حق الامتیازهای مربوط.

پ - سردر ورودی، اتاق نگهداری، ساختمان آتش‌نشانی، ایستگاه‌های پمپاژ آب و فاضلاب، ساختمان‌های اداری و جنبی حسب مورد.

ت - فضای سبز، شبکه معابر، راه‌های دسترسی و متعلقات آن‌ها.

ث - مکان‌های خاص شهرک‌ها و نواحی صنعتی از قبیل محل دفن و تخلیه زباله‌ها و نخاله‌های ساختمانی.»

استانی در شهرک صنعتی زمین خریده یا اجاره کرده‌اند)، تأسیس می‌شود.<sup>(۱)</sup> ماده (۵) آیین‌نامه‌ی اجرایی قانون مزبور نیز مقرر می‌دارد: «در صورتی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) زمین‌های قابل واگذاری در فاز عملیاتی در هر شهرک و ناحیه صنعتی واگذار و حداقل تعداد واحدهای به بهره‌برداری رسیده در شهرک صنعتی به پانزده واحد و در ناحیه صنعتی روستایی به هشت واحد برسد، شرکت بر اساس شرایط مندرج در اساسنامه نمونه نسبت به تشکیل شرکت خدماتی اقدام و اداره امور شهرک و ناحیه صنعتی را به این شرکت واگذار می‌نماید.»

نکته‌ی مهم در این خصوص آن است که پیش از تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران در سال ۱۳۶۲ و تأسیس شهرک‌های صنعتی مختلف توسط این شرکت دولتی در نقاط مختلف کشور، از دهه‌ی چهل هجری شمسی تعدادی شهرک صنعتی (تحت عنوان شهر صنعتی) در نواحی مختلف ایران در قالب شرکت‌های خصوصی تأسیس شده و فعال بودند. هم اکنون نیز در میان شهرک‌های صنعتی موجود در کشور برخی شهرک‌های صنعتی خصوصی وجود دارد که مالکیت آنها متعلق به دولت نیست. از جمله‌ی این شرکت‌ها شرکت شهر صنعتی کرمانشاه (شاکی پرونده) است که در سال ۱۳۵۰ تأسیس شده و

---

۱. ماده (۵) قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی در این خصوص مقرر می‌دارد: «شرکت شهرک‌های صنعتی استان موظف است ضمن ترغیب مالکان و دعوت از آنها مطابق اساسنامه نمونه تهیه شده توسط سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران با رعایت مفاد قانون تجارت نسبت به تشکیل شرکت خدماتی شهرک صنعتی اقدام نماید. نحوه دعوت و تشکیل مجامع عمومی شرکت خدماتی و نحوه تعیین هیأت مدیره و حدنصاب رسمیت جلسات و سایر موارد در اساسنامه یاد شده پیش‌بینی می‌شود. ریاست مجمع عمومی با مدیرعامل و رئیس هیأت مدیره شرکت شهرک‌های صنعتی استان است.»



به صورت سهامی خاص اداره می‌شود.

در مقام بررسی ادعای مطرح شده در پرونده‌ی مذکور باید به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال بود که آیا ضوابطی که قانون‌گذار برای اداره‌ی شهرک‌های صنعتی بیان کرده است (از جمله تأسیس شرکت‌های خصوصی خدماتی و تحویل اداره‌ی امور مربوط به قسمت‌های مشترک به آنها)، شامل شرکت‌های صنعتی خصوصی نیز می‌شود یا خیر؟

در این خصوص باید بیان نمود که «قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» در مقام تبیین نحوه‌ی اداره‌ی شهرک‌های صنعتی دولتی بوده که توسط شرکت‌های دولتی استانی زیرمجموعه‌ی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران احداث شده است تا پس از استقرار واحدهای صنعتی خصوصی امور خدماتی شهرک توسط خود آنها اداره شود و بر همین اساس حکم این قانون نسبت به شهرک‌های صنعتی خصوصی قابل تسری نیست. در مقام تحلیل حقوقی عدم شمول احکام «قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» نسبت به شهرک‌های خصوصی می‌توان به دلایل زیر اشاره نمود:

اولاً، قانون‌گذار هرگاه شمول احکام قانونی شهرک‌های صنعتی دولتی را نسبت به شهرک‌های صنعتی خصوصی لازم دانسته، به این موضوع تصریح کرده است. برای نمونه ماده‌ی ۱۱۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ مقرر می‌دارد: «شهرک‌های صنعتی غیردولتی از امتیازات مقرر در قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷ و اصلاحیه‌های بعدی آن برخوردار می‌گردند.»

ثانیاً، با مراجعه به مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی در مقام تصویب «قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» می‌توان دریافت که قانون‌گذار صرفاً در مقام تحدید صلاحیت شرکت شهرک‌های صنعتی استان (دولتی) نسبت به شهرک‌های صنعتی تأسیس شده توسط خود و کاهش نقش دولت در فرآیند اداره این شهرک‌های صنعتی بوده است.<sup>(۱)</sup>

ثالثاً، مفهوم ماده‌ی (۷) آیین‌نامه‌ی اجرایی تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، با هدف و فلسفه‌ی ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مغایر است. به بیان دقیق‌تر هدف و فلسفه‌ی ماده‌ی (۳) قانون مزبور آن است که مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت دولتی در تمامی فعالیت‌های اقتصادی غیر از آنچه در ماده‌ی (۲) این قانون استثنا شده است را ممنوع نماید. در تبصره‌ی (۵) ماده‌ی

---

۱. «برای ابتدای کار طبیعی است که شرکت شهرک‌های صنعتی طبق قانون باید آن زیرساخت‌های شهرک‌های صنعتی را آماده کند اما بعد که این زیرساخت‌ها آماده شد دیگر نیازی نیست تا ابد بخواند شرکت شهرک‌های صنعتی در همه امور این شهرک صنعتی مستقیم دخالت کند. بهر حال این واحدهای تولیدی که بالاخره اصل بر این است که اینها توان کافی برای اقتصاد یک کشور را دارند طبیعی است که آن شهرک صنعتی که خودشان در آنجا دارند تولید می‌کنند بهتر از یک شرکت شهرک‌های صنعتی دولتی می‌توانند اداره کنند. هدف این لایحه این است که از یک طرف بخش‌های مشترک شهرک صنعتی به مالکیت واحدهای تولیدی مستقر در آن شهرک در بیاید همانگونه که در قانون آپارتمانها اینگونه است، یعنی قسمتهای مشترک مثلراهها، مثل چمن و مثل بقیه قسمتهای مشترک آنها در مالکیت، بهمان اندازه که بخش اختصاصی را واحد تولیدی مالک هستند بهمان اندازه مالک بخش مشترک هم باشند. وقتی که مالکیت به فرد دیگری واگذار می‌شود، مالکیت بخش اختصاصی یعنی آن کارخانه، آن واحد تولیدی دارد واگذار می‌شود، به تبع بخش مشترک هم مالکیتش واگذار می‌شود و در ازاء این واگذاری مالکیت، واحدهای تولیدی خودشان هزینه اجرای مسایل جاری شهرک صنعتی را تقبل کنند و دیگر لازم نباشد دولت بیاید مرتب هزینه شهرک صنعتی را خودش بدهد و از طرفی هم مدیریت این شهرک صنعتی بعهده خود درواقع اعضاء واحدهای تولیدی و صاحبان واحدهای تولیدی همان شهرک باشد. این چارچوبی است که در آن لایحه آمده، دولت آورده.»

(۳) نسبت به سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران تعیین تکلیف کرده و مقرر می‌دارد این سازمان و واحدهای استانی آن، سازمانی توسعه‌ای هستند که صرفاً امور حاکمیتی را برعهده دارند، واگذاری شهرک‌های صنعتی بر اساس «قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» انجام می‌پذیرد و دولت مکلف است تا پایان برنامه‌ی پنجم توسعه نسبت به واگذاری اداره‌ی امور شهرک‌ها اقدام کند. بر این اساس قانون‌گذار به دنبال تحدید قلمرو دولت در اداره‌ی شهرک‌های صنعتی به امور حاکمیتی و سپردن امور خدماتی به صاحبان صنایع و مالکان است در حالی که بر اساس ماده‌ی (۷) آیین‌نامه مزبور اداره‌ی امور شهرک‌های خصوصی نیز بر اساس قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت، به شرکت‌های خدماتی واگذار خواهد شد که ریاست مجمع عمومی آن با مقامات دولتی بوده، مانع از سپردن امور شهرک‌ها به واحدهای صنعتی مستقر در آن می‌شود و این امر مغایر با فلسفه‌ی سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون اجرای این سیاست‌ها است. لازم به ذکر است تأکیدات سیاست‌های کلی نظام بر تقویت و توانمندسازی بخش خصوصی نیز مؤیدی بر این رویکرد محسوب می‌شود.<sup>(۱)</sup>

رابعاً؛ با نگاهی به قوانین مرتبط با تأسیس و اداره‌ی شهرک‌های صنعتی همانند ماده (۱۱۱) «قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» و «قانون شمول مقررات و مزایای مربوط به قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی

---

۱ برای نمونه می‌توان به بند «۲» سیاست‌های کلی نظام در بخش تشویق سرمایه‌گذاری اشاره کرد که مقرر می‌دارد: «تقویت و حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در فعالیت‌های اقتصادی کشور برابر با سیاست‌های ابلاغی اصل ۴۴ قانون اساسی.»

ایران مصوب ۱۳۶۲ و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۷۶ به شهرک‌های صنعتی که قبل از تصویب قانون یاد شده احداث شده‌اند»، می‌توان دریافت که قانون‌گذار صرفاً به دنبال بهره‌مندی شهرک‌های صنعتی خصوصی از امتیازات و تشویقات قانونی تأسیس و اداره‌ی شهرک‌های صنعتی بوده تا از این طریق محرک‌هایی برای احداث شهرک‌های صنعتی خصوصی ایجاد نماید. برای نمونه یکی از امتیازات مذکور در قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران ذیل ماده‌ی (۴) این قانون است که در خصوص امتیاز ایجاد شهرک‌های صنعتی در مناطق محروم مقرر می‌دارد: «برای تسهیلات بیشتر مالی و تشویق احداث و توسعه شهرک‌های صنعتی در مناطق محروم یا غیر برخوردار با تصویب مجامع، وجوه پرداختی فی مابین شرکت شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های تابع و همچنین شرکت‌های تابع به یکدیگر به عنوان کمک‌های بلاعوض محسوب می‌گردد.»

در نتیجه با نگاهی به ۴ نکته‌ی فوق منطقی‌اً نمی‌توان شهرک‌های صنعتی خصوصی را مشمول «قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» دانست. بر همین اساس ماده‌ی (۷) آیین‌نامه‌ی مورد شکایت که شرکت‌های خصوصی را مشمول «قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» می‌داند، موجب توسعه‌ی حکم قانون به شهرک‌های خصوصی شده و این امر در صلاحیت هیأت وزیران نیست. در نتیجه ایجاد محدودیت‌های ناشی از ماده (۷) این آیین‌نامه برای شرکت‌های خصوصی که موجب تحدید مالکیت مشروع آنها می‌شود، با اصل (۴۷) قانون اساسی و ماده‌ی (۳۱) قانون مدنی مغایر است.

## نتیجه‌گیری:

بر اساس ادعای شاکی ماده‌ی (۷) «آیین‌نامه‌ی اجرایی تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» که شهرک‌های صنعتی خصوصی را مشمول احکام «قانون نحوه‌ی واگذاری مالکیت و اداره امور شهرک‌های صنعتی» و آیین‌نامه‌ی اجرایی آن می‌داند، مغایر با موازین اسلامی از جمله احترام اموال مسلمانان و اصل تسلیط و قوانین جمهوری اسلامی ایران از جمله اصل ۴۷ قانون اساسی و ماده ۳۱ قانون مدنی است.

با نگاهی به مجموعه استدلال‌های مطرح شده در این خصوص می‌توان بیان نمود که قانون نحوه‌ی واگذاری که اداره‌ی امور مالکیت‌های مشترک شهرک‌های صنعتی را به شرکت خدماتی واگذار می‌کند، شامل شرکت‌های خصوصی نمی‌شود. چراکه قانون‌گذار در خصوص تسری احکام شرکت شهرک‌های صنعتی به شهرک‌های صنعتی خصوصی در موضوعات مورد نیاز، تصریح کرده است. همچنین تسری حکم این قانون به شهرک‌های صنعتی خصوصی از طریق آیین‌نامه‌ی هیأت وزیران، مغایر با فلسفه و هدف قانون‌گذار از تصویب تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بوده است. علاوه بر این نگاهی به مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی در مقام تصویب قانون نحوه‌ی واگذاری نشان‌گر آن است که این قانون در مقام تحدید صلاحیت‌های مقامات دولتی در شهرک‌های صنعتی است و نمی‌توان آن را به شهرک‌های صنعتی خصوصی تسری داد.

در نتیجه ماده‌ی (۷) آیین‌نامه‌ی اجرایی تبصره «۵» اصلاحی بند «الف» ماده

(۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی حیطه‌ی صلاحیت‌های قانون نحوه‌ی واگذاری را بر خلاف ضوابط قانونی و بدون داشتن صلاحیت گسترش داده و نتیجه‌ی آن ایجاد محدودیت برای مالکیت مشروع افراد و تضییق دایره فعالیت بخش‌های خصوصی در امور اقتصادی است که این امر مغایر با قوانین و مقررات (از جمله اصل ۴۷ قانون اساسی، ماده‌ی ۳۱ قانون مدنی)، هدف و اراده مقنن و سیاست‌های کلی نظام مبنی بر تقویت بخش خصوصی است.



امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل مآبی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود رایانها و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)



بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قزنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

[info@shora-rc.ir](mailto:info@shora-rc.ir)

[www.shora-rc.ir](http://www.shora-rc.ir)